

ענייני שנינו מצפון

אסתר רזיאלינאור: — — — (צעקות היסטוריות שלא פוענחו עלידי הקצרנים).
היו"ר סרדינס: חברת-הכנסת רזיאלינאור, תגינא לחברת-הכנסת אבנרי לסיים דבריו.
אסתר רזיאלינאור: לא אתן לו לסיים. אסור לו להשמיץ את מדינת-ישראל בי-
 צורה שכזאת! מה הדיבורים האלה? מדוע אתם שותקים?
אורי אבנרי: הגשתי על כך הצעה-לסדר-היום... זוהי בושה וחרפה איך שאתם
 מגיבים כשאני מעלה מיקרה כזה!

מנחם רייך (חרות): אין לך כלל בושת-פנים? זאת בושה וחרפה!
אורי אבנרי: אתה מצחק אותי, ולא מהיום!
היו"ר סרדינס: אני מבקש שלא תענה.
אורי אבנרי: כבוד היושב-ראש, בעניין זה הגשתי היום הצעה-לסדר-היום. היא לא

נתקבלה בטענה שהיה זה מאוחר, מפני ש-
 הוגשה אחרי השעה 12.00, ביום לפני יומה
 האחרון של הכנסת. הסכמתי עם יושב-ראש
 הכנסת כי העניין יועבר לדיון ישיר ברעדה.
 אני מקווה ששר-המשטרה, הנוכח כאן, יתן
 תשובה בעניין זה.

שר-המשטרה יששכר
 יש שופט-חוקר.

אורי אבנרי: לא שמעתי זאת. אני
 שמח מאד על כך.
 אני דואג, מעל הבמה הזאת, שבמדינת-
 ישראל לא יעבור מיקרה כזה בשקט!
 (צעקות ממושכות).

אברהם ביטון (מערך): היכן האחריות
 הלאומית?

אורי אבנרי: אחריותי הלאומית היא
 המצווה עלי להבטיח שכאשר קורים מיקרים
 כאלה במדינת-ישראל, ידובר עליהם מעל
 דוכן הכנסת!

קטע זה של הפרוטוקול אינו מוסר אפילו חלק קטן ממה שאירע באמת. רק הקלטה
 יכולה להביע את אשר נאמר ונצעק בתקריט זו, שהיתה אולי הטוענת ביותר בכנסת ה'
 שישית. ואומנם, היא הוקלטה באופן שיגתי על-ידי צוות קול ישראל — אבל הוא לא
 שודר בתוכנית השבוע בכנסה. הוא גם לא הוזכר בשום עיתון במדינה (מלבד מעריב ודבר).
 מכונת ההשתקה — הפועלת באופן אוטומטי — נכנסה לפעולה.

רזיאלינאור

יום שני בלילה, בשבוע שעבר, הזמינו אותי באופן בהול כמה מראשי הציבור בירושלים
 רחית. הם סיפרו לי סיפור מזעזע: מוכר-פלאפל זקן קיבל את גופת בנו מידי המשטרה
 בן, קאסם אל-עקר, 32, מהגן לפי מיקצועו, אבל לשני ילדים, נעצר שבוע לפני כן
 עוד בהשתייכות לאירגון-חבלה. לדברי המשפחה, לא היה חולה מעולם. האב נקרא למש
 שם נמטר לו כי קאסם מת במעצר. לאב נמכר אולימטוס: אם לא יקבור את הבן
 עוד בלילה, תקבור אותו המשטרה עצמה. האב, מוכה הלם ופחד, קבר את הבן. לפני
 ראה כי הגופה עטופה סדינים מגואלים בדם.

א ישנתי אותו לילה. הסיפור התקשר אצלי עם חששות קודמים, שלא רציתי להאמין
 היה עלי להחליט החלטה אישית, מצפונית: לעורר את העניין בכנסת, או לאו.
 יה ברור לי שבמצב-הרוח השורר כיום בציבור, העלאת מיקרה כזה בכנסת תתקטט בנו
 ת, תביא למטע של השמצה והסתה נגדנו, ותעלה לנו בהרבה אלפי קולות. אך מאידך:
 אסתכל בפני עצמי, אם אמעל בתפקידי המצפוני?

מחרת היום הגשנו הצעה דחופה לסדר-היום. היו"ר, קדיש לוז, סירב לקבלה, בטענה
 מלית. היה זה 12 שעות לפני סיום מושב הכנסת, וקבלת ההצעה היתה מחייבת אז
 כות המושב. אחרי חליפת-מכתבים בינינו ושיחה של אמנון זכרונני עם קדיש לוז, הוא
 ים להעביר את ההצעה במישרין לוועדת-החקיקה-והבטחון, שהדיונים בה סודיים.

זולתי להסתפק בכך, ולהשלוח את עצמי שמילאתי את זוולתי. אך ידעתי שזאת תהיה
 זמטוט — כי הדבר כלל לא ייודע לציבור. כמה מאמרים כתבתי בחיי נגד אנשי-ציבור
 צות מסוימות, שהעדיפו את נוחותם ואת הקאריירה האישית שלהם על מילוי חובה
 ונית? האם לא האשמתי אותם בכך שלא היו מוכנים להתאבד מבחינה פוליטית למען
 ה אנושית?

ערב, בשעת נאומי נגד הצעת-התקציב הממשלתית, כששר-המשטרה נדמן לאולם ה'
 אה, הפסקתי את דברי באמצע ואמרתי את הדברים שרציתי להגיד. נכחו כ-30 חברי
 ת, והם התפרצו, מקיר אל קיר. בסערה, שלא ראיתי עוד כדוגמתה.

קורבן קאסם אל-עקר ומשפחתו

אורי אבנרי: ... כרצוני להגיד עתה כמה מילים על התפטרות הכנסת מאחרי-המה,
 זכת בהדרגה לתופעה המסכנת, לדעתי, את דמות המדינה כולה.

אסתר רזיאלינאור (חרות): תסביר לי, למה "לדעתי", ולא "לדעתנו"?

אורי אבנרי: אני מבקש להקשיב כמה שניות למה שאני רוצה להגיד עכשיו.
 יה חולשים אנו על מיליון ורבע נפשות בשטחים המוחזקים, ואין לכנסת שום סקוח
 הנעשה שם.

תחילת להגיע אלי ידיעות המדירות את שנתי כלילות ממש, ואני חושש שיבוא יום
 פון האומה הישראלית ישאל אותי, וישאל את כולנו: מה עשית, בתור חבר-כנסת, כדי
 ריע על מה שקורה, כגון — שיטות מסוימות של תקדיה?

ני אצטרך להשיב: חבר-כנסת היה חסרי-שע מול תופעות אלה...
 ברגע זה החלו צעקות מכל חלקי הבית, בהנהגת אסתר רזיאלינאור, שפתחה

בצעקות היסטוריות. בין השאר אירעו החילופים הבאים, שנמחקו מן הפרוטוקול:
רזיאלינאור: (צעקות רצופות שלא יכולתי לקלוט אותן).
אורי אבנרי: האם את יכולה לשתוק?

רזיאלינאור: (צעקות ממושכות) לא ידברו אלי כך! (צעקות ממושכות)
היו"ר סרדינס: אני מוזק את דבריך מן הפרוטוקול!

אורי אבנרי: מצדי אתה יכול ממוקד מה שאתה רוצה.
 (המשך הצעקות מכל הצדדים).

היו"ר סרדינס (רזיאלינאור): אני מבקש לאפשר לזואס להמשיך בנאומו
רזיאלינאור: אדוני היושב-ראש, הדברים שהוא מדבר עליהם אינם על התק

ציב, ומותר לי לשמוע ולהעיד לו על השמצות המדינה והדמוקרטיה המווייפות שלו.
אורי אבנרי: ... ואני אצטרך להשיב: חבר-כנסת היה חסרי-שע מול תופעות אלה,
 א ניתן להעלות נושאים גורליים אלה בכנסת.

א להזכיר מיקרה שקרה אתמול, כאשר החזירו לאב, ערבי ירושלמי, את גופת בנו,
 ור לפני שבוע, והוא נצטוו לקברו מייד, ללא בדיקה. המדובר בקאסר אל-עקר...
יאות: — — — (מבול של צעקות מספטי יחל, המערך והדתיים).

היו"ר סרדינס: אני מציע, ח"כ אבנרי, כי תפנה בהצעה-לסדר-היום בעניין זה
ופיק טובי: אינו צנוורה היא זאת? איזה טירור הוא זה? יש לו זכות להגיד זאת!
אורי אבנרי: אתם מוכירים לי אנשים שאני לא רוצה לזכור אותם;

א בושה למדינה הזאת!
 זמן שהדמוקרטיה מצויה במדינה הזאת — אנו נזכר על דברים אלה!

א נבחרתי לכנסת כדי לפעול על-פני מצפוני! המצפון אומר לי כי בשביל מה שאני
 עכשיו אני נבחרתי לכנסת.

זמן שאני נמצא בכנסת, אני אניד מה שמצפוני יורה לי להגיד!
יאות: אתה יכול היית להגיש הצעה-לסדר-היום!

נקות ממושכות).
אורי אבנרי: גשתי היום הצעה-לסדר-היום על מיקרה מחריד זה. קיבלתי תשובה...
 יד היושב-ראש, הגשתי היום הצעה-לסדר-היום על מיקרה מחריד זה. קיבלתי תשובה...
נתר רזיאלינאור: ... אני רוצה תשובה על שאלות שאני שואלת!
אורי אבנרי: ההיסטוריה שלך לא תפסיק אותי. ההצעות האלה לא ישנו שום דבר!

הפטריוטיות של מיקונים

לאחרונה קיבל שמואל מיקו-
 נים, ח"כ מק"י, על עצמו ללמד
 אותי פרק בפטריוטיות. הסיגנון
 של נאומיו, ההופך יותר ויותר
 קיצוני, שוב אינו נבדל במל-
 צות הסופר-לאומניות שלו מ-
 נאומיהם של חסידי-כגין. הדבר
 מעורר לא פעם צחוק בכנסת.
 השבוע היו שוב בינינו כמה
 חילוקי-דברים. אחרי נאומו של
 מיקונים ניגש אליו השוביניסט
 והצעקני ביותר בכנסת, חיים
 לנדאו, איש-חרות הקיצוני ביותר,
 תר, ולחץ באופן הפגנתי את
 ידיו של מיקונים.

היה זה אחרי שתקפתי את
 תוכניות-הסיפוח שלי יגאל אלון,
 ואמרתי שהגשמתן תיצור מדי-
 נה שעולים צעירים לא ירצו
 לבוא אליה (ראה עמוד 17).

שמואל מיקונים: ... האם חברי
 הכנסת אבנרי חשב על כך (על איומי אל-
 פתח), על כל הסיקף הזה. על כל הבעיה
 הזאת? שאתה, חברי-הכנסת אבנרי, תבוא
 ותחשוב שבכל אשמה המדינה הרשעה?...
אורי אבנרי: מול הפטריוטיות שלך
 אף אחד כבר לא יכול למדוד.

שמואל מיקונים: אני חושב שאתה
 סכנות ששחטו ששה מיליון יהודים במלח-

מת-העולם השנייה, ואתה חושב שסכנה
 כזאת כבר לא קיימת. אני אומר שהיא
 קיימת, והיא קיימת והיא באה מחוגים ש'
 אתה חושב שהם שמאליים מאוד. גם אלה
 שתומכים בפתח. יש כאלה ביניהם שלא
 רוצים להכיר בקיומנו בארץ הזאת, ומוכי-
 נים להילחם שבעים שנה וזאת שנה נגדנו
 עד להשמדתנו. זו גישה רצינית?
אורי אבנרי: אתם מתנדנדים מקצה
 אחד לקצה שני. מתי תעצרוז הרי אתם
 כמו מסוסלת — הלזד והזר, הלזד והזר?

שמואל מיקונים: הלוואי והיתה לך
 יציבות כמו שהיתה לנו, הלוואי והיה לך
 איוון נפשי ופוליטי, כמו שיש לנו בכל ה'
 שאלה הזאתו אנו מכירים אותה עד לעומק.
אורי אבנרי: באמת? ממת?
שמואל מיקונים: אאנחנו מכירים או-
 תה יותר מאשר אלוך, יותר מדיין.

הסוביים העליון של קרגמן

בוויכוח על התקציב אמרנו
 כי הדיון הפרלמנטרי הוא
 "טביעת חותמת גומי" על הצ-
 עת הממשלה. ועדת-הכספים,
 שבה נערך הדיון, היא על טהרת
 מפלגות הממשלה, ואין בה
 דריסת-רגל לנציג אופוזיציוני.
 על כך השיב יו"ר הוועדה, יש-
 ראל קרגמן (מפא"י, כמובן):

ישראל קרגמן: אנו חיים בכנסת
 בהתאם לתקנונים. יש סדר בפרלמנט, וכל
 מי שרוצה להכניס אנרכיה — לא יצליח.
 יש תקנון, והוא הקובע מי משתתף ומי
 אינו... משתתף, ואיזה גופים יכולים
 להשתתף בהצעות. כופר אני בכך שאדם
 כחבר-הכנסת אבנרי הוא אופוזיציה, הוא
 איננו אופוזיציה. זה אפילו לא ריסס. זו
 מיקריות! אין זה אלא מנחם לתת למיק'
 של המדינה, הן בעניינים פסקאליים והן
 בעניינים ביטחוניים.

אורי אבנרי: זה בדיוק כמו בסובייט
 העליון, אותו הסיגנון!

ישראל קרגמן: לך אין אפילו מושג
 מה זה הסובייט העליון! תלמד קודם מה
 זה דמוקרטיה ומה זה סובייט עליון ומה
 זה פרלמנטים בעולם!

מושה ברעם: בסובייט העליון לא
 היית נואם, כפי שאתה נואם פה!
ישראל קרגמן: עור אגיד משהו על
 הסובייט העליון, שם לא היית מעז לדבר
 בכלל! שם לא היית מעז לציין את